

Referat fra RSA Nordland og Trøndelag 5, nov. 25, på teams

Deltakerliste:

Nordland	Deltakere	Trøndelag	Deltakere
Nesna kommune	Hanne Davidsen	Levanger kommune	Anita Ravlo Sand
Hadsel kommune	Kjell Børge Freiberg	Stjørdal kommune	Eli Arnstad
Bodø kommune	Ida Gudding Johnsen	Steinkjer kommune	Gunnar Thorsen
Rana kommune		Namsos kommune	Amund Lein
Nordland Fylkeskommune	Joachim Sennesvik Runhild Kjeldaas	Trøndelag Fylkeskommune	Thomas Iver Hallem Thea H. Kveinå
Statsforvalteren i Nordland		Statsforvalteren i Trøndelag	Øystein Johannessen
KS Nordland	Mona Halsbakk	KS Trøndelag	
NAV Nordland	Cathrine Stavnes	NAV Trøndelag	
LO Nordland	Adrian Traasdahl	LO Trøndelag	
NHO Nordland		NHO Trøndelag	Anne Cecilie Brustad Moe
Helse Nord	Trine Holmvåg Knut Erik Søsnes Tove Nilsen Klæboe	Helse Midt	Ruben Angell
Sparebank1 Nord-Norge	Kristian Haubakk		
SON	Markus A M Furulund	SOT	Kine D Løvseth
Nord universitet	Hanne Solheim Hansen		
Nord universitet	Levi Gårseth-Nesbakk		
Nord universitet	Ketil Eiane		
Nord universitet	Vegar Sellæg		
Nord universitet	Rosemary Martin		
Nord universitet	Gørill Ursin		
Nord universitet	Nina Kjeøy		
Nord universitet	Cecilie Rabben		
Nord universitet	Egil Solli		
Nord universitet	Arve Morten Løberg		
Nord universitet	Aina Hildrum		
Nord universitet	Barbro Fjellheim Holm		

Status i Nord

v/ rektor Hanne Solheim Hansen

Se vedlagte PP

I statsbudsjettet for 2026 er det forslag om å fjerne 100 studieplasser i sykepleie fra UIT, Molde og Nord. Nord har skrevet en kronikk for å belyse de negative konsekvensene av dette.

Oslo Met, Lovisenberg og Vid får 155 nye studieplasser. Dette har store konsekvenser for distriktet Norge, spesielt i nord.

Ordfører Amund Lein tok initiativ til et møte i Ordførerforum i forlengelsen av RSA møtet. Målet er å utforme et dokument angående denne saken fra vertskommuneordførerne i Nord. Der skisseres utfordringer og konsekvenser. Dokumentet deles med stortingsbenker og politikere.

Initiativet støttes av fylkeskommunene og helseforetakene Nordland og Trøndelag.

Presentasjon av Lærerutdanning 1.-10. trinn

v/ prodekan utdanning ved FLU, Vegard Sellæg

Saken er en oppfølging av tidligere drøftinger i RSA vedrørende utvikling av nye modeller for lærerutdanning, med mål om å kvalifisere flere lærere til skoler i distriktene.

Se vedlagte PP

Femte doktorgradsprogram (merk utsatt høringsfrist til 14.nov)

Innledning v/ prorektor forskning, Ketil Eiane

Nord universitet vurderer å etablere et femte ph.d.-program, og ber RSA om innspill på behov i arbeids- og samfunnsliv, relevans, profilering og mulige samarbeidsflater for de foreslåtte innretningene.

Se vedlagte PP

Spørsmålene til RSA var følgende:

1. Hvilke av de tre innretningene vurderer dere som viktigst for regionens kompetansebehov de neste 5–10 årene, og hvorfor?
2. Hvilke virksomheter og sektorer vil mest sannsynlig rekruttere kandidater med ph.d.-kompetanse fra disse innretningene?
3. Hvordan kan kandidater fra et nytt ph.d.-program bidra til verdiskaping og innovasjon i regionen – i næringsliv, offentlig sektor eller sivilsamfunn?

Diskusjon:

- Samfunnssikkerhet er den mest interessante med bakgrunn i situasjonen i verden i dag. Se til Finland. Viktig med kriseledelse og beredskap, fersk erfaring fra Levanger kommune der infrastruktur blir rammet. Ren arktisk profil vil bli for smal rent geografisk, må ruste opp sivilsamfunnet og robustheten. Viktig for både offentlig og privat næringsliv.
- KS er i gang med KSF, (kommunenes samarbeidsarena for forskning), som skal styrke samarbeidet mellom kommunene og akademien. 10 mill. er bevilget fra departementet. Starter med helse og omsorgstjenestene. Flere nivå som skal bygge opp nettverk og klynger. Mål at kommunene skal jobbe mere forsknings og kunnskapsbasert. Alle tre doktorgradsområder er viktige og KS kan bidra i samarbeidet.
- God rapport med ulike veier og utfordringer for de tre områdene. Statsforvalteren skal levere skriftlig høringsvar. Trekker fram entreprenørskap og innovasjon – utfordringene og behovene her er uendelige, underskudd på innovasjon i regionene. Samfunnssikkerhet er også viktig og behovet er stort og voksende. Viktig å se på hvordan en slik PHD. kan rigges sammen med eksterne aktører. Opprettelsen av et femte doktorgradsprogram peker fremover for Nord i 10-årsjubileet.
- Innovasjon er relevant, men kanskje ikke unikt for Nord. Mest opptatt av samfunnssikkerhet slik verden har utviklet seg, -også klimaet med mange hendelser pga. uvær som rammer oss oftere enn før og dette vil vedvare. Refererer til flere nylige hendelser. Trenger denne kunnskapen framover. Midt Norge mottakssted for militært materiell, hvordan skal vi være forberedte på dette? Ingen studier per nå i Norge kvalifiserer samfunnet godt nok på disse situasjonene. Nord kan være tidlig ute her. Tror også det vil være stor etterspørsel etter et slikt tilbud.
- Helse Nord kommer med skriftlig tilbakemelding. Bekymret for personellkonsekvenser. Oppdrag fra HOD å utrede personellkonsekvensen – altså uttrekk av folk fra tjenesten. Hvis man tenker helsevitenskap, hvilke

konsekvenser vil det ha for personelltilgangen? Har også behov for innovasjon – gylden mulighet til å tenke på vers av siloene i helsetjenesten. Vi ikke peke på noen de, men heller flere perspektiver.

- Trenger innovasjon for å utvikle samfunnet, det samme på helse, men vil fokusere mest på samfunnssikkerhet. To korridorer; Ofotkorridoren og Trondheimsfjordkorridoren vil bli viktige for samfunnssikkerhet og beredskap fremover. Vil bli stilt store krav til oss og hele det sivile samfunnet, og dette setter flere perspektiver på samfunnssikkerhet - veldig relevant.
- NHO Trøndelag og Nordland vil sende felles innspill og vil argumentere for entreprenørskap og innovasjon. NHO har kunnskap om utfordringene og behovene i offentlig og privat sektor.
- Ser stort kompetansebehov innenfor samfunnsikkerhetsfeltet og holder en knapp på denne. Nord har et fortrinn i forhold til denne PHDen. Også et poeng at denne ikke finnes nå. Kommer skriftlig innspill fra Bodø kommune innen fristen.
- Hva kan gjøre Nord mer attraktiv, samtidig som man ser hva som er behovet? Hva kan man gjøre for å gjøre Nord mer komplementær? Nord må også tenke over sin profil og hva passer inn og er unikt. Det kommer skriftlig innspill også fra Trøndelag fylkeskommune.

Ketil Eiane:

Gode, men sprikende råd og det hadde vi også forventet. Nord ser frem til de skriftlige høringsuttalelsene og møter med eksterne samarbeidspartnere fremover.

Takk til RSA for gode innspill.

Om sikkerhet og beredskapsarbeidet i Nord

v/ sikkerhetssjef Cecilie Rabben

Se vedlagte PP

Det er dannet et forum for sikkerhet sammen med politiet og Fylkeskommunen i Nordland.

Hvorfor ikke samme forum i Trøndelag? Vi må starte en plass. Samarbeidspartnere er viktig og det er mulig at vi utvider til Trøndelag, men vi må først se om vi får dette til.

Jobbes det med scenarier som nærmer seg verstefallsscenarier? Tar man steget opp i øvre del av krisespekteret?

Vi har revidert og utvidet i forhold til scenarier. Vi har startet ut et arbeid med dette – begynt planleggingen for å få det til.

Info om Nords 10-årsjubileum

v/ Arve Morten Løberg

Vi er midt i planleggingen;

- Det jobbes med en ringvirkningsanalyse – for hele Nord og for alle studiestedene. Denne vil presenteres i forbindelse med jubileet.
- Jubileumsstafett: Arrangementer på alle 8 studiestedene, med start i Vesterålen og avslutning i Stjørdal. Det skal lages en film underveis, som skal ha premiere ved studieåpningen i 2026.
- Nord vil også være til stede på arrangementer og konferanser i denne perioden.

11.11.25

Barbro Fjellheim Holm

Aina Hildrum

Sekretariat for RSA

Velkommen til RSA

November 2025

Agenda

1. Presentasjon
2. Status i Nord
3. Grunnskolelærerutdanning 1-10 v Vegard Sellæg
4. Et nytt doktorgradsprogram v Ketil Eiane
5. Sikkerhet og beredskapsarbeidet i Nord v Cecilie Rabben
6. Nord sitt 10 år jubileum v Arve Løberg
7. Ordførerforum – flytting av studieplasser sykepleie v Amund Lein

PROFIL- OG SATSINGSOMRÅDER

BLÅ OG GRØNN VEKST

Behov for grønn omstilling

Eksempel på forskningsprosjekt:

MPA Europe

BÆREKRAFTIG INNOVASJON OG ENTREPRENØRSKAP

Økt verdiskaping og nye arbeidsplasser

Eksempel på forskningsprosjekt:

IGNITION

HELSE, OPPVEKST OG VELFERD

Nye og bedre velferdstjenester

Eksempel på forskningsprosjekt:

Dialoguing@arts

SAMFUNNS- SIKKERHET

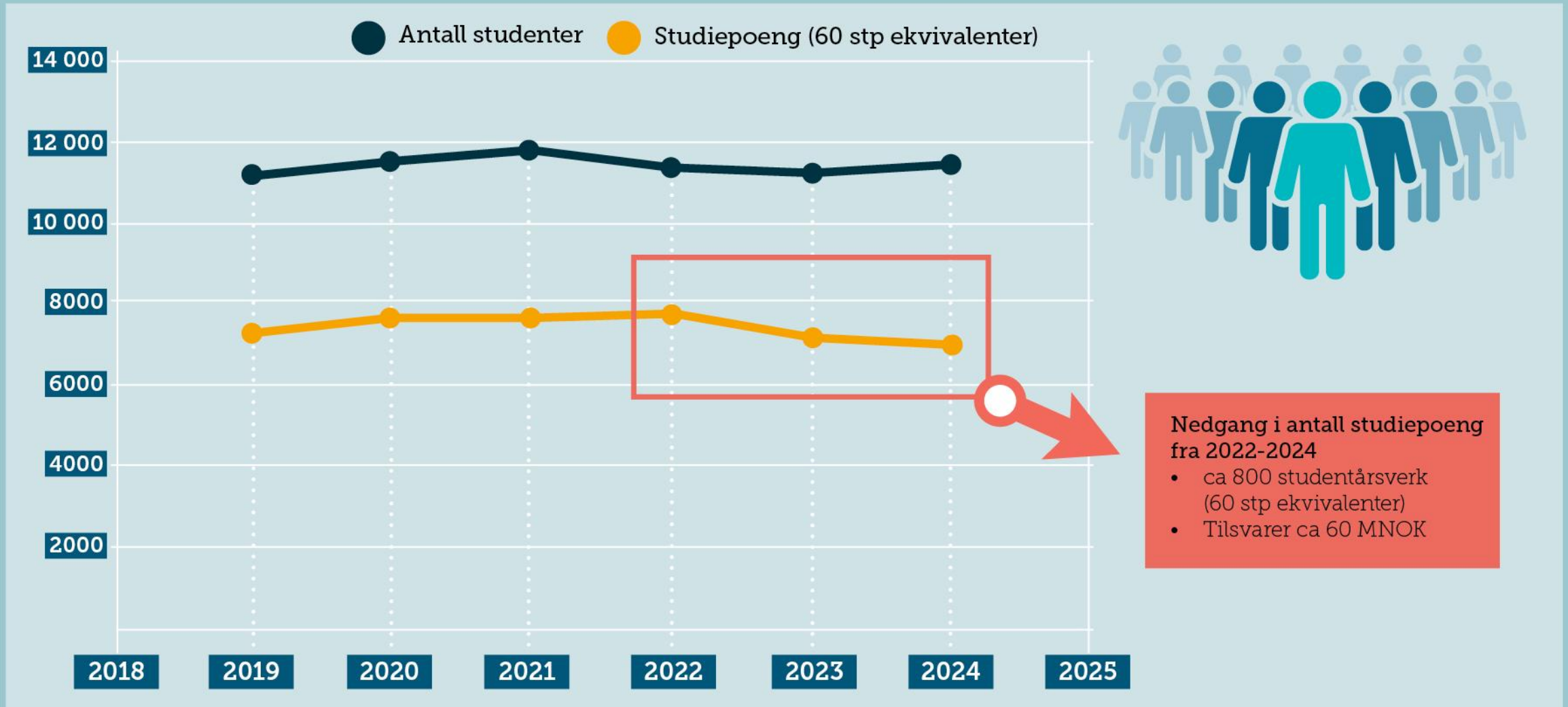

Sikre demokrati og trygge nasjonen sosialt, politisk og militært

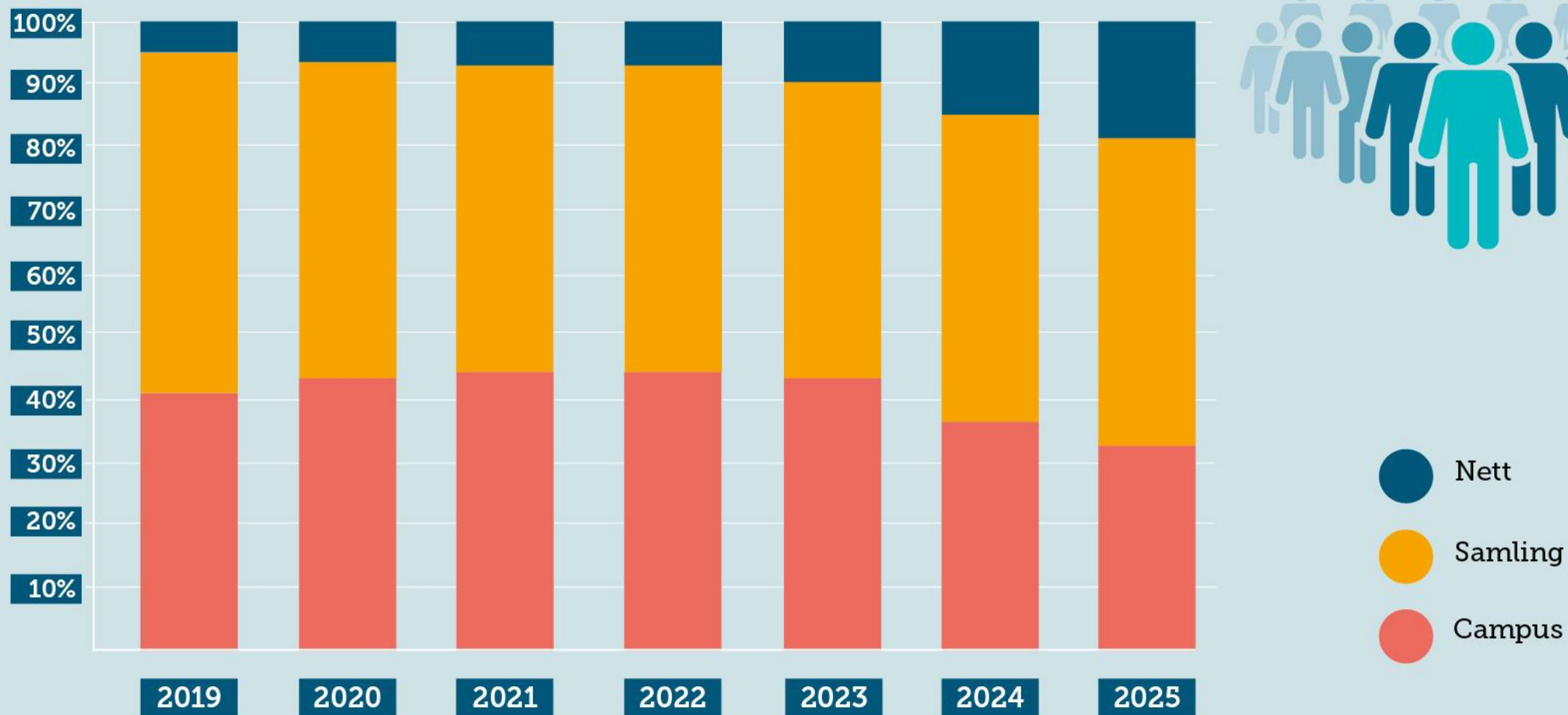
Eksempel på forskningsprosjekt:

ROBUST

ANTALL STUDENTER OG STUDIEPOENG

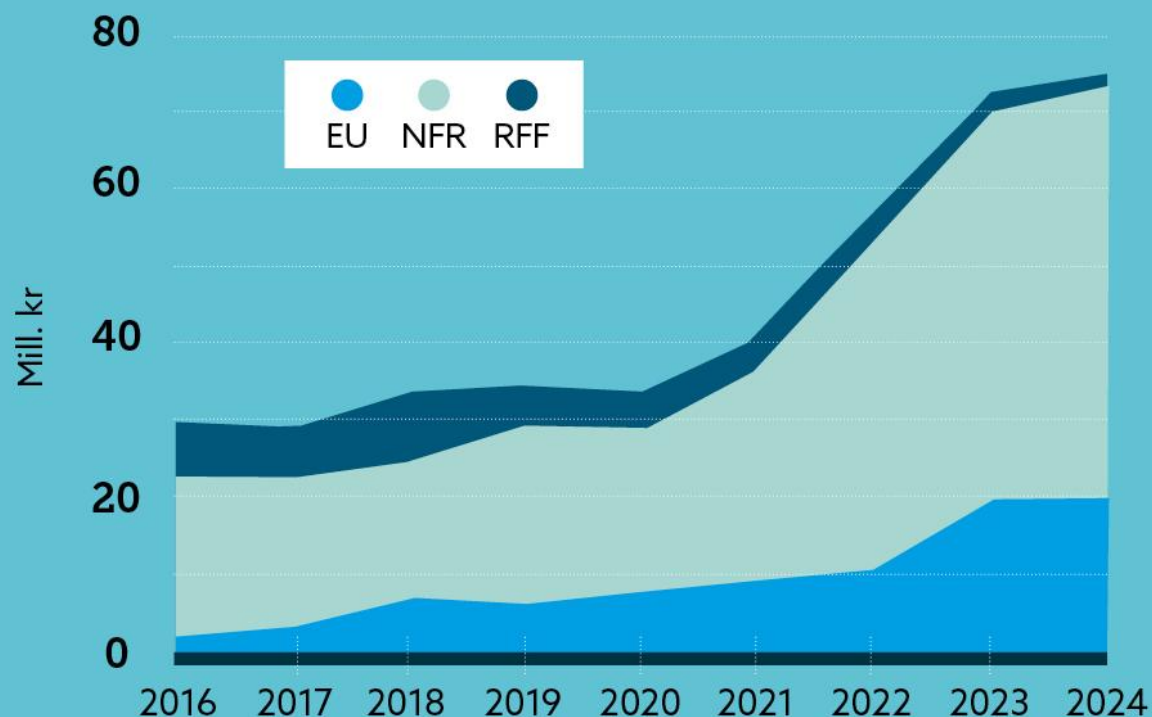
TYPER STUDIEPROGRAM SOM ER UTLYYST

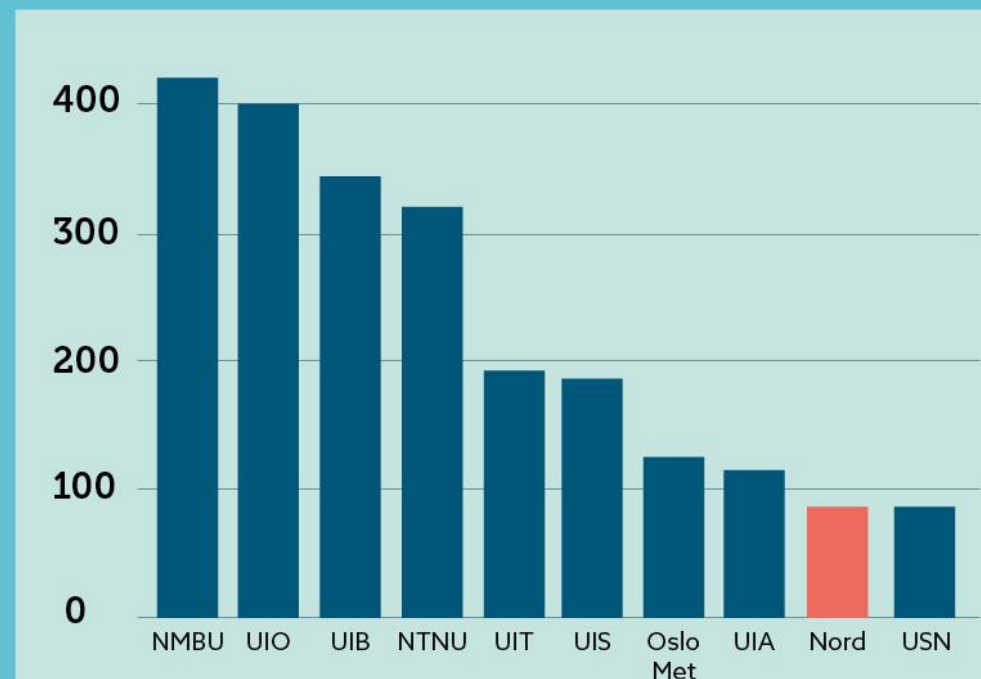
Å BYGGE FORSKNINGSKULTUR: EKSTERNFINANSIERT FORSKNING

Eksternfinansiert forskning

Eksterne forskningsmidler pr UFF, 2024

Statsbudsjettet 2026

- Omtrent som forventet (1.846 mill NOK), men.....
- Generelt trekk til omfordeling på 15 mill
- Trekke av studieplasser til sykepleie 5 mill

Statsbudsjettet 2026 –

Foreslår å fjerne 100 studieplasser fra UiT (25pl),
Høgskolen i Molde (50pl), Nord (25pl)

Khrono

Nyheter Debatt Student Nytt om folk +

Distriktene betaler prisen når politiske visjoner ikke følges opp

Regjeringen kutter finansiering av 100 studieplasser i sykepleie i Nord-Norge og i Nordmøre og Romsdal. I stedet opprettes nye studieplasser i Oslo-gryta. Det er ikke bærekraftig politikk.

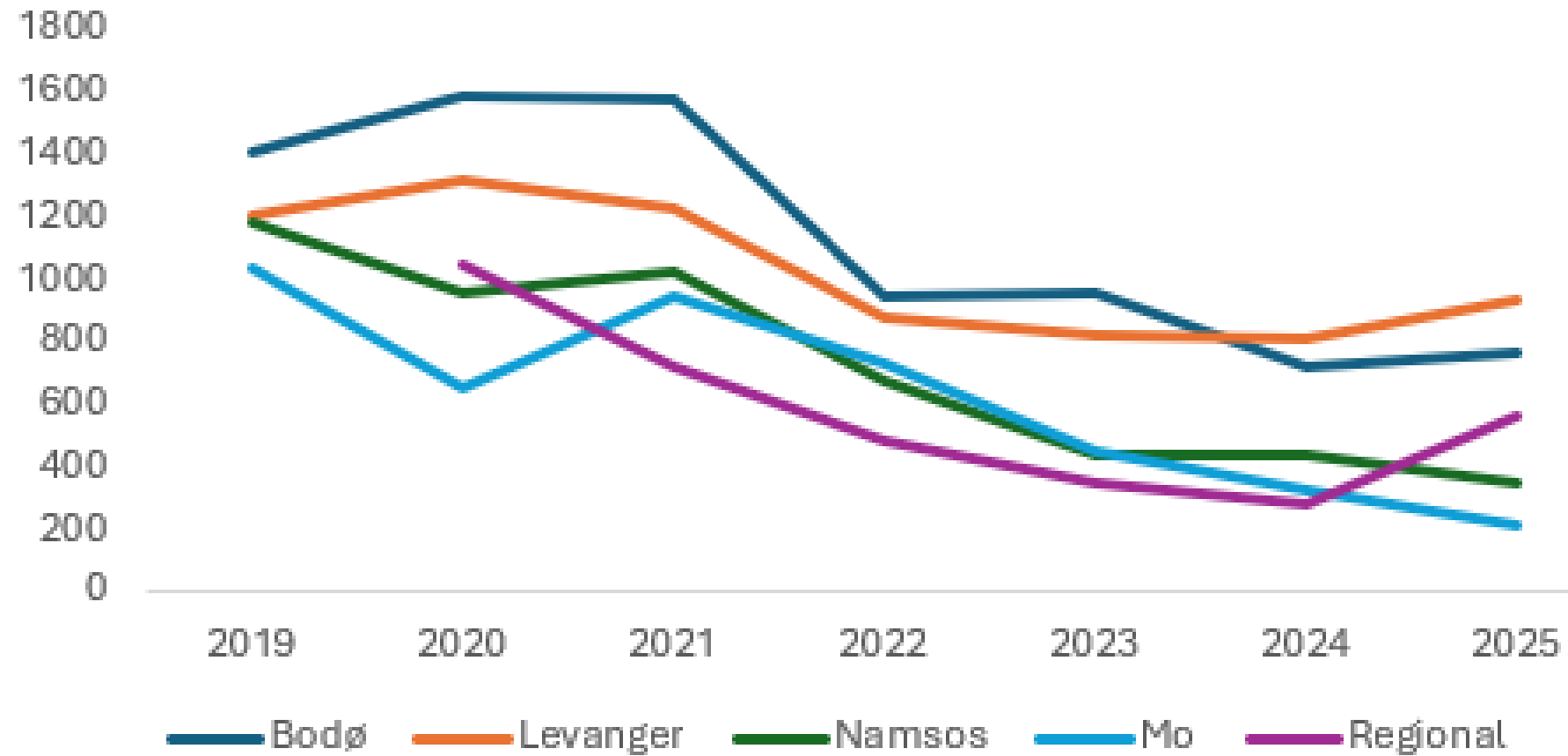
Hva betyr dette i praksis og mulige konsekvenser?

Ved dekan Gøril Ursin

Når man ikke følger opp politiske visjoner, betaler distriktene prisen. Regjeringen kutter finansiering av 100 studieplasser i sykepleie i Nord-Norge og i Nordmøre og Romsdal. I stedet opprettes nye studieplasser i Oslo-gryta. Det er ikke bærekraftig politikk. Foto: UiT

Søkertall sykepleie 2019-2025

Bachelor, aktive kandidater/ kull

	2022	2023	2024	2025
Farmasi				
Hetid (30 pl)	2	35	18	
Deltid (40 pl)				33
Paramedisin				
Hetid (Bodø)		20		
Deltid (Namsos)			21	
Deltid (Bodø)				37
Vernepleie				
Hetid	4	46	34	
Deltid (Bodø)	27			
Fleksibel (Bodø og Namsos)				95

	2021	2022	2023	2024	2025
Sykepleie/ deltid total	10	35	39	75	
Bodø	2	4	7	9	
Levanger	2	12	13	11	
Mo i Rana	1	3	0	10	19
Namsos	3	6	8	16	20
Vesterålen	1	10	11	29	44
Orkland					22
		2022	2023	2024	2025
Sykepleie Heltid (total)		22	256	293	377
Bodø		9	74	96	123
Levanger			127	123	137
Mo		7	21	32	39
Namsos		5	34	42	78
Sumtotal	10	57	295	368	382

Hva har vi gjort?

- Sykepleie i Nord – rekrutter og beholde sykepleiere
- Deltidsutdanning med flere noder (Namsos, Mo, Vesterålen, Orkland (2025))
- Endret og økt antall studieplasser på vernepleier utdanningen til nett og samlingsbasert heltid
- Etablert master i avansert klinisk allmensykepleie
- Etablert mikrokurs for sykepleier som trenger oppfriskning
- Jobber med kontinuering forbedring av vår utdanning
- Testet nye måter å gjennomføre praksis på

DEBATT | PUBLISERT 29.10.2025

Når kvaliteten styrkes, viser studentene at motivasjon kan veie tyngre enn karakterer

OPPSIKTSVEKKENDE RESULTAT: – Vi har nettopp gjennomført eksamen i legemiddelregning for førsteårs sykepleierstudenter.... LES MER ▾

Nord universitet beviser at målrettet undervisning kan gi store læringsgevinster. Når teori koples tett til praksis, får flere studenter både mestring og motivasjon til å lykkes.

Dette er et debattinnlegg. Innholdet gir uttrykk for skribentens holdning og meninger.

I en tid der opptakskrav til sykepleierutdanningen debatteres heftig og regjeringen foreslår å flytte studieplasser fra nord til sør, viser ferske eksamensresultater fra sykepleierutdanning ved Nord universitet at kvalitet i undervisningen kan være avgjørende. Og det uavhengig av karaktergrunnlag fra videregående skole.

Marianne Brattgjerd
Førsteamanuensis
Fakultet for sykepleie og
helsevitenskap, Nord
universitet

Wenche Wannebo
Faggruppelærer
Fakultet for sykepleie
og helsevitenskap, Nord
universitet

Hvorfor er dette utfordrende?

Utfordringer for Nord

- Studenter søker større byer – vil det føre til at enda færre søker seg til universiteter som ikke ligger sentralt?
- Færre studenter – fare for læringsmiljø for studenter og frafall
- Veldig kostbart å drive små utdanninger flere plasser samtidig – vi honoreres ikke for det
- Fjerning av studieplasser trekkes → reduksjon med 5 Mkr som er en basistildeling → enda dårligere økonomisk handlingsrom
- Vi trenger flere profesjoner enn spl (vernepleie, paramedisin, sosial arbeid, barnevern...)

Endring i utdanningspolitikken?

- Kryssende politiske signaler – vil ha utdanning der hvor studentene bor, men flytter studieplasser til sentrale Østlandet (Lovisenberg, Oslo met og Vid får 155 ny studieplasser)
- Denne måten å styre sykepleierutdanning ser vi ikke på noen andre utdanningsområder – hvorfor?

Master

Grunnskolelærerutdanning master 1-10 (samlingsbasert)

 Nesna

Bli lærer på 1. til 10. trinn i grunnskolen! Med lærerutdanning blir du lektor og du får gode muligheter til å gå rett ut i en meningsfull jobb.

Grunnskolelærerutdanning (GLU) for trinn 1-10

Hvorfor GLU 1–10?

- **Utfordringen:**

- Små og fådelte skoler trenger lærere med bred fag- og trinnkompetanse
- Dagens GLU 1–7 og 5–10 ga ikke tilstrekkelig fleksibilitet
- Rekrutteringsutfordringer i distriktene – behov for nye løsninger

- **Muligheten:**

- Skape én helhetlig lærerutdanning som dekker hele grunnskoleløpet
- Styrke praksisnærhet, profesjonsretting og fleksibilitet

- **Målet:**

- Utdanne lærere som kan undervise på 1.–10. trinn og i flere fag – for å sikre kvalitet og likeverdig opplæring i hele landet

Proessen – fra idé til oppstart

År	Milepæl
2023	Styrevedtak om å utvikle ny modell for GLU 1–10
2023–2024	Arbeidsgruppe + dialog med kommuner, KS og KD
Mars 2024	Søknad sendt til KD
Mai 2024	KD godkjenner forsøksordning (opptak 2025–2027)
Høst 2024	Intern akkreditering ved Nord universitet
2025	Første kull starter på Nesna (samlingsbasert)

Status i dag grunnskolelærerutdanning (GLU)

- GLU 1-7
 - Nett og samlingsbasert Bodø
 - Campusbasert Levanger
- GLU 5-10
 - Nett og samlingsbasert Bodø
 - Campusbasert Levanger
- GLU 1-10 (forsøksordning)
 - Nett og samlingsbasert Nesna

Hva skiller MAGLU 1–10 fra dagens utdanninger?

Tema	GLU 1–7	GLU 5–10	GLU 1–10
Hvilke trinn?	1.–7.	5.–10.	1.–10.
Antall fag	3-4	2-3	4–5 fag (alle studenter tar minimum et praktisk estetisk fag)
Fagprofil	Begynneropplæring, klassemiljø	Faglig fordypning, ungdomsfag	Både begynneropplæring + ungdomsfag + overgangskompetanse
Skoletyper den passer for	Barneskoler	Ungdomsskoler og 5-7 trinn barneskoler	Alle typer skoler
Masterfag	150 studiepoeng	150 studiepoeng	120 studiepoeng

Oppstarten av første kull – Høsten 2025

- Sterk interesse og god start
 - 60 førsteprioritetssøkere
 - 52 takket ja – 45 møtte til studiestart
 - Kun 3 midlertidige frafall (jobb/helse, ikke studierelatert)
- En sterk og mangfoldig studentgruppe
- En bevisst og aktiv studiestart
- Sterkt fokus på faglig og sosial integrering
- Tilbakemeldinger fra studentene

Ny rammeplan – hvorfor er GLU 1–10 relevant nå?

- Dagens rammeplan deler grunnskolelærerutdanning i GLU 1–7 og GLU 5–10
→ derfor måtte 1–10 godkjennes som forsøk av KD
- Utvikles nå ny felles rammeplan for lærerutdanningene
→ skal være mer overordnet, mindre detaljstyrt og gi økt handlingsrom
- Foreløpig ses det at ny rammeplan vil kunne føre til :
 - større fleksibilitet for institusjonen
 - større frihet i forhold til antall fagvalg,
 - færre ulike lærerutdanninger, øke andelen av valg underveis
- Dette kan åpne for at 1–10 blir ordinær utdanning
— eller andre varianter

Kan GLU 1–10 bli et tilbud også nærmere oss?

NORD SKAL STYRKE FORSKING OG KUNSTNARISK UTVIKLINGSARBEID GJENNOM Å...

- ➔ realisere dei tematiske satsingane i internasjonalt framifrå forskingsgrupper
- ➔ styrke dei eksisterande doktorgradsprogramma og opprette nye
- ➔ systematisk og målretta rekruttere og utvikle forskartalent
- ➔ auke deltakinga i internasjonale forskingsprosjekt og kunstnarisk utviklingsarbeid

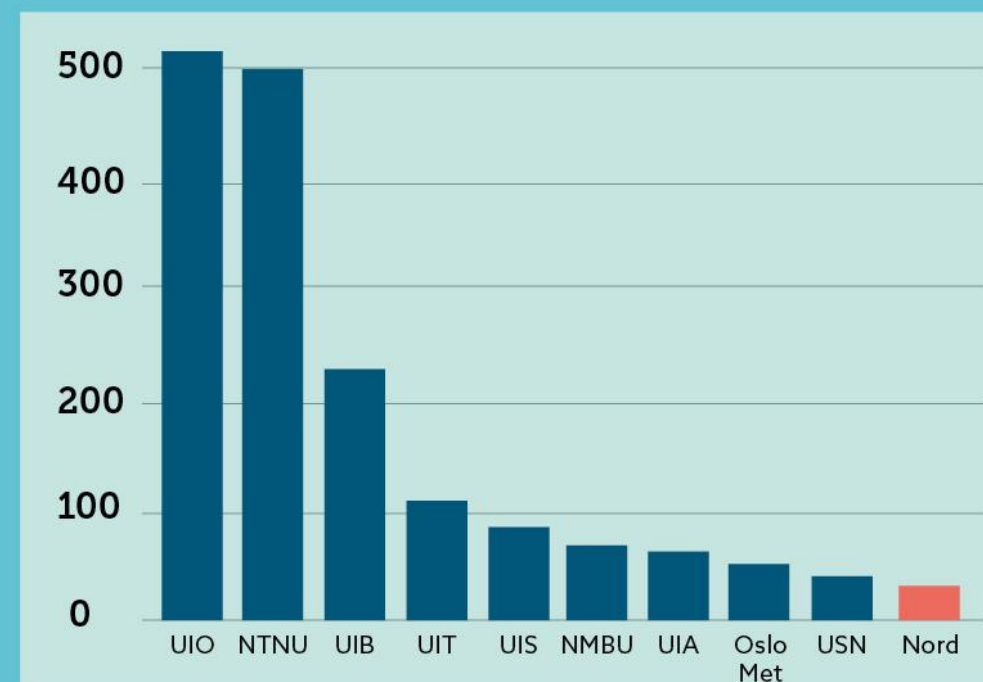
Å BYGGE FORSKNINGSKULTUR: FORSKERUTDANNING

Doktorgrader ved Nord

Doktorgrader 2024

Faglig bredde i ph.d.-utdanninger hos fem nye universitet og to store høgskoler / Nivå 2 i norsk inndeling av vitenskapsdisipliner

UiA

Utvikling
Kunstnerisk utv.arbeid
Kunstfag
Ingeniørvit.
Innovasjon
Idrettsmedisin
Helsefag
IKT
Zoologi & botanikk
Basal biologi
Kjemi
Geofag
Info- og komm. vit.
Fysikk
Matematikk
Bibl.- og info.vit.
Pedagogikk
Sosiologi
Sosialt arbeid
Økonomi
Statsvit. org. teori
Språkvit.
Historie
Litteraturvit.
Teologi, religionsvit.

UiS

Risikostyring
Samfunnssikkerhet
Ledelse
Helsefag
Klinisk medisin
Maskin
Bygningsfag
Berg & petrol.
Geofag
Info- og komm. vit.
Fysikk
Matematikk
Psykologi
Pedagogikk
Sosiologi
Sosialt arbeid
Økonomi
Statsvit. org. teori
Språkvit.
Historie
Litteraturvit.
Teologi, religionsvit.

OsloMet

Atferdsanalyse
Ledelse
Profesjon
Ingeniørvit.
Innovasjon
Helsefag
Fysikk
Matematikk
Medie og journalistikk
Bibl.- og info.vit.
Pedagogikk
Sosialt arbeid
Statsvit. org. teori

USN

Nautiske operasjoner
Helsefag
Maskin
Elektronikk
IKT
Miljøteknologi
Zoologi & botanikk
Basal biologi
Pedagogikk
Økonomi
Kulturvitenskap

INNI

Kunstnerisk utv.arbeid
Kunstfag
Profesjon
Innovasjon
Helsefag
Bioteknologi
Zoologi & botanikk
Basal biologi
Pedagogikk

HVL

Utvikling
Nautiske operasjoner
Funksjon og deltaking
Ingeniørvit.
Innovasjon
Helsefag
IKT
Pedagogikk

Nord

Profesjon
Zoologi & botanikk
Basal biologi
Samfunnsvit.
Økonomi

Tematisk

Mat. Nat.

Teknologi

Medisin

Samfunnsvit.

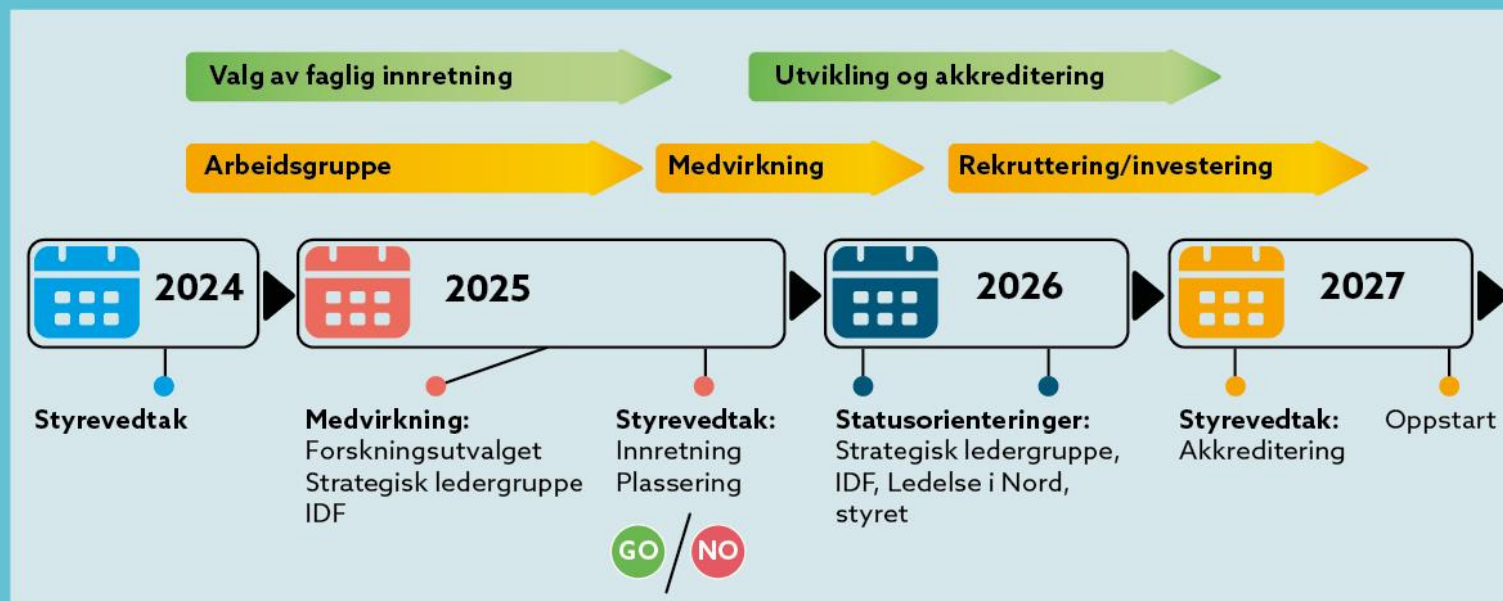
Humaniora

Arbeidet med å etablere en femte ph.d. ved Nord

MÅL: Bidra med mer forskning innen enda et fagområde, som det er behov for regional og nasjonalt

Det er foreslått 3 mulige innretninger:

- ➡ Ph.d. i entreprenørskap og innovasjon
- ➡ Ph.d. i helsevitenskap
- ➡ Ph.d. i samfunnssikkerhet

Nord ber om råd fra RSA:

1. Hvilke av de tre innretningene vurderer dere som viktigst for regionens kompetansebehov de neste 5–10 årene, og hvorfor?
2. Hvilke virksomheter og sektorer vil mest sannsynlig rekruttere kandidater med ph.d.-kompetanse fra disse innretningene?
3. Hvordan kan kandidater fra et nytt ph.d.-program bidra til verdiskaping og innovasjon i regionen – i næringsliv, offentlig sektor eller sivilsamfunn?

Beredskap og sikkerhet i det store bilde – hva betyr det for oss?

En liten lekkasje kan få store konsekvenser

FORVENTNINGER TIL ROLLEN OG ARBEIDSOPPGAVER

Støttespiller i et sikkerhetsutfordrende bilde

Overordnet faglig ansvar for sikkerhet og beredskap på vegne av rektor

Sørge for at universitetet oppfyller kravene som stilles i lov om nasjonal sikkerhet (sikkerhetsloven)

Bidra til en robust og helhetlig sikkerhetskultur på tvers av universitets fakulteter og administrative enheter

Rektor har delegert til sikkerhetssjef myndighet til å koordinere og iverksette nødvendige tiltak for å sikre at universitetet ivaretar alle krav til sikkerhet og beredskap i henhold til gjeldende regelverk

HVORFOR MÅ KUNNSKAPSSEKTOREN TENKE ANNERLEDES SIKKERHETSMESSIG

- Verden har endret seg
- Kunnskapsdepartementet, HK-dir og sikkerhetsloven krever at vi skal gjøre andre sikkerhetsmessige vurderinger og innføre tiltak som ikke har vært nødvendige i universitetssektoren tidligere
- Vi ble underlagt lov sikkerhetsloven i 2019
- Dette gjelder ikke kun for Nord universitet, men for alle universitetene i Norge

SIKKERHETSLOVEN

FORSKRIFT OM VIRKSOMHETERS ARBEID MED FOREBYGGENDE SIKKERHET (**VIRKSOMHETSIKKERHETSFORSKRIFTEN**)

- **Sikkerhetsloven** er en **overordnet lov** som stiller krav til virksomheter som håndterer skjermingsverdig informasjon, informasjonssystemer, objekter eller infrastruktur som er viktig for nasjonale funksjoner eller sikkerhetsinteresser.
- **Virksomhetsikkerhetsforskriften** er en forskrift som **utdyper og spesifiserer** hvordan virksomheter underlagt sikkerhetsloven skal oppfylle lovens krav, blant annet gjennom å vurdere risiko, etablere et styringssystem for sikkerhet

SIKKERHETSLOVEN

- Forebygge, avdekke og motvirke sikkerhetstruende virksomhet, jf sikkerhetsloven § 1-1b

Å forebygge vil si å være i forhånd for å hindre at noe negativt skjer

Vi må være i forkant for å forhindre innsidevirksomhet

Sikkerhetsklarering og autorisasjon av ansatte

Sårbarhetssamtaler

- Sørge for at ansatte har tilstrekkelig risiko- og sikkerhetsforståelse, jf sikkerhetsloven § 4-1

Diverse E-læringer som omhandler blant annet hvordan forhindre spionasje og håndtere voldshendelser

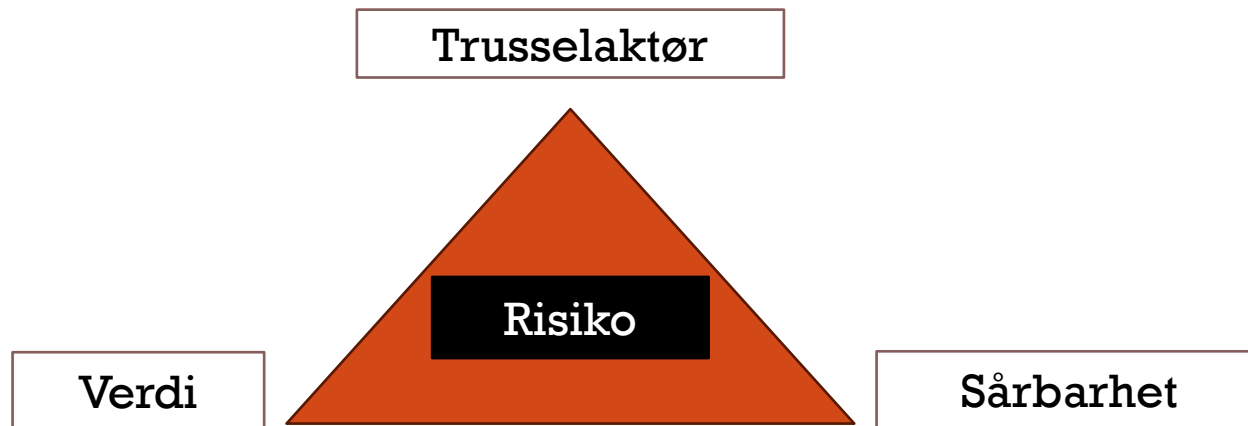
HVA ER PERSONELLSIKKERHET?

- Tiltak, handlinger og vurderinger for at personer som kan utgjøre en sikkerhetsrisiko ikke plasseres eller er plassert i stillinger som kan bryte sikkerhetsloven
- En **ubevisst innsider** er en betrodd person med tilgang til en virksomhets verdier eller som tidligere har hatt tilgang, og som uten overlegg påfører virksomheten skade eller tap
- En **bevisst innsider** er klar over at vedkommende begår en handling som strider mot virksomhetens interesser. Personen kan bli kultivert, påvirket eller **presset** av en trusselaktør som ønsker tilgang til virksomhets verdier.
- Det er særlig tre faktorer som gir økt risiko for innsidevirksomhet;
 - det geopolitiske spenningsnivået
 - en større andel av personell med ulike former for tilknytning til andre land
 - digitalisering

SIKKERHETSLOVEN § 4-3

- Regelmessig gjennomføre vurdering av risiko. Vurderingen skal danne grunnlag for iverksetting av forebyggende sikkerhetstiltak

Mikhail V Mikusjinalias José Assis Giammaria

Han kom til Norge på et forskeropdrag ved Universitetet i Tromsø høsten 2021. Der forsket han blant annet på nordområdene og hybride trusler.

Mikusjin er siktet for grov etterretningsvirksomhet. PST mente han representerte en trussel mot grunnleggende nasjonale interesser

«Universitetene kan heller ikke drive med selektive ansettelser avhengig av hvor man kommer fra, uten solid bevis på at vedkommende utgjør en direkte fare.»

«Det er nesten latterlig. Jeg har litt sjokkfølelse, og føler meg litt misbrukt og lurt.»

Tom Røseth, hovedlærer i etterretning ved Forsvarets høyskole:

- Norsk akademia er et attraktivt mål og et lettere bytte for fremmed etterretning
- Akademia representerer kunnskapsfronten og har viktige nettverk.
- Prosjektene til professor i sikkerhetsstudier ved UiT, Gunhild Hoogensen Gjorv, er attraktive etterretningsmål
- En gjesteforsker vil kunne ha kartlagt sårbarheter ved viktig infrastruktur og formidlet dette uten at det avdekkes
- Bare en innsider kan få tak i detaljer og sensitiv informasjon

Nylig hadde **New York Times** en artikkel om hvordan Russland har holdt på med denne typen spionasje mye lenger enn vi i Vesten har trodd. Vi har ikke tatt det helt på alvor. Og det er ikke kun det at de bygger seg opp en falsk identitet, men det er flere eksempler som viser at **de søker seg til ganske lavprofil stillinger**, som **trekker lite oppmerksomhet**, men gir dem **tilgang til flere miljøer**. Man må huske på at han var en ubetalt praktikant hos oss, sier Gjorv.

Interessen fra russisk etterretning har ikke gjort at Gjorv gjør mye annerledes i dag enn hun gjorde før Mikusjin var en snarvisitt innom livet hennes. Og det handler først og fremst om at hun bruker primært åpne kilder i sin forskning.

§ 6. *Forbud mot å diskriminere*

- Diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, alder eller kombinasjoner av disse grunnlagene er forbudt. Med etnisitet menes blant annet nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge og språk.

§ 9. *Lovlig forskjellsbehandling*

Forskjellsbehandling er ikke i strid med forbudet i [§ 6](#) når den

a. har et saklig formål

Sak fra desember 2024 i diskrimineringsnemden: Det er imidlertid viktig å merke seg at forskjellsbehandling på grunn av etnisitet ikke nødvendigvis innebærer diskriminering. I denne saken konkluderte Diskrimineringsnemnda nettopp med at forskjellsbehandlingen var lovlig. Dette ble begrunnet med at den ble ansett å være saklig, nødvendig, ikke uforholdsmessig inngripende, og av avgjørende betydning for utførelsen av arbeidet.

Personellsikkerhet: Lærdom fra ny sak i Diskrimineringsnemnda – Næringslivets Sikkerhetsråd

BEGREPSAVKLARINGER

Nasjonale sikkerhetsinteresser er i sikkerhetsloven § 1-5 nr. 1, definert som: landets suverenitet, territorielle integritet og demokratiske styreform og overordnede sikkerhetspolitiske interesser knyttet til:

- de øverste statsorganers virksomhet, sikkerhet og handlefrihet
- forsvar, sikkerhet og beredskap
- forholdet til andre stater og internasjonale organisasjoner
- økonomisk stabilitet og handlefrihet
- samfunnets grunnleggende funksjonalitet og befolkningens grunnleggende sikkerhet

Dette kan være forskning innenfor geopolittikk og nordområdene våre, statsvitenskap, og andre samfunnsvitenskapelige områder.

Det kan være forskning og beregningsmodeller innen helse og velferd som ivaretar samfunnskritiske tjenester.

Det kan være fagmiljø som forvalter forskning, ekspertise og «sannhetsgehalten» i temaer som kan være under press av påvirkningsoperasjoner, for å endre virkelighetsforståelse og beslutningsgrunnlag av nasjonal og global betydning.

Det kan være enkeltpersoner som har spesialistkompetanse som kan gjøre seg gjeldende i situasjoner som berører samfunnssikkerheten, som eksempelvis pandemi

Grunnleggende nasjonale funksjoner er definert som *«tjenester, produksjon og andre former for virksomhet som er av en slik betydning at et helt eller delvis bortfall av funksjonen vil få konsekvenser for statens evne til å ivareta nasjonale sikkerhetsinteresser»*, jf. sikkerhetsloven § 1-5 nr. 2.

